

УДК [327:341](477+61)

ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА ПІВНІЧНО-АФРИКАНСЬКИХ КРАЇН

Шаловинська Ж.Т., Тригуб О.П.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Автор статті досліджує політико-правові основи відносин України та країн Північної Африки, аналізує двосторонні акти про встановлення дипломатичних відносин з такими країнами як Алжир, Єгипет, Лівія, Королівство Марокко, а також робить висновки про перспективи розвитку дипломатичних відносин України та країн Північної Африки.

Ключові слова: Північна Африка, міжнародні відносини, розвиток, політика, дипломатія.

Постановка проблеми. Розбудову партнерства з африканськими країнами незалежна Україна розпочала не з чистого аркушу, а маючи істотний досвід попередніх контактів УРСР. Радянська Україна приймала активну участь у розбудові двосторонніх відносин СРСР з Єгиптом, Тунісом, Лівією, Суданом, що було перш за все зумовлено політичними та геостратегічними цілями керівництва Радянського Союзу. Значна кількість таких контактів була використана офіційним Києвом при виробленні стратегії проникнення в Африку у реаліях нової світобудови. Політична співпраця – один із основних напрямків міжнародного співробітництва. Налагодження політичних взаємозв'язків і підписання низки договорів та угод – шлях до міцної дружби та взаємодопомоги.

Аналіз досліджень та публікацій. Дослідженню питання відносин України та країн Північної Африки присвячені праці таких українських науковців як Т. Анакіної, О. Біленького, В. Бондаренко, І. Бураківського, Д. Вітра, В. Власова, О. Коломієць, В. Копійки, М. Кулінич, П. Луцишина, В. Манжоли, В. Мартинюка, Е. Молчанова, І. Пасічника, А. Поручника, О. Руденко, П. Саблук, О. Сушка, Н. Татаренко, С. Федонюка, В. Халаджи, Л. Чекаленко, А. Черепа, В. Чужикова, Н. Яковенко й інших.

Метою статті є дослідження й аналіз політико-правових основ відносин України та північно-африканських країн.

Виклад основного матеріалу. Новий етап розвитку відносин України з країнами Північної Африки розпочався після здобуття Україною незалежності. Північно-африканські країни (Лівія, Туніська Республіка, Алжирська Народна Демократична Республіка (далі за текстом – АНДР), Королівство Марокко) були одними з небагатьох країн, які ще 1991 року визнали її незалежність – 24 грудня 1991 року, 25 грудня 1991 року, 27 грудня 1991 року, 30 грудня 1991 року відповідно. Арабська Республіка Єгипет (далі за текстом – АРЕ) та Судан офіційно визнали незалежність України 3 січня 1992 року та 25 квітня 1992 року.

Дипломатичні відносини між Україною та Єгиптом, Лівією, Суданом, Королівством Марокко, Тунісом, АНДР було встановлено 25 січня, 17 березня, 25 квітня, 22 червня, 24 червня, 20 серпня 1992 року відповідно. Згідно аналізу двосторонніх актів про встановлення дипломатичних відносин з країнами Північної Африки Україна та такі країни як Алжир, Єгипет, Лівія,

Королівство Марокко домовилися встановити дипломатичні відносини на рівні посольств.

Так, 16 листопада 1992 р. вірчі грамоти Президенту України вручив перший посол Алжиру в нашій країні Бельрамуль Камерзерман. У свою чергу Посольство України в Алжирі було відкрито у листопаді 1999 р. Україна стала однією з перших держав колишнього СРСР, де було відкрите дипломатичне представництво АРЕ – у травні 1993 року. Офіційне відкриття українського Посольства в Каїрі відбулось 1 вересня 1993 року. З 1993 року в Києві функціонує Посольство Лівії в Україні. У листопаді 1999 року було започатковано діяльність Посольства України в Лівії. Посольство України в Марокко розпочало роботу в листопаді 2000 року, а Посольство Марокко в Україні – у липні 2000 року.

Щодо дипломатичних відносин з Тунісом вато відмітити, що 11 жовтня 1993 року почало функціонувати Посольство Туніської Республіки в Україні. 24 червня 1997 року було оголошено про рішення Уряду Туніської Республіки закрити Посольство у Києві з фінансових міркувань. Наразі Україна відноситься до зони відповідальності Посольства Туніської Республіки в Республіці Польща (переведено з сфери відповідальності Посольства Тунісу в Російській Федерації з грудня 2015 року, Посол Тунісу в Польщі на даний час не акредитований в Україні за сумісництвом). В свою чергу, Посольство України в Туніській Республіці діє з вересня 1996 р. 19 березня 2015 року Посла України в Державі Лівія М.В. Нагорного призначено Послом України в Туніській Республіці за сумісництвом. У лютому 2015 р. Посольства України в Лівії передислоковано до Тунісу.

Двосторонні відносини між Україною та Суданом помітно активізувались тільки після досягнення миру у багаторічній війні. У квітні 2002 року вперше було призначено Посла України в Республіці Судан за сумісництвом (з резиденцією в Каїрі). Посольство Судану в Україні відкрито в 2013 році.

Україна в 2015–2017 роках мала найбільш тісні економічні взаємовідносини з такими трьома найбільшими торговельними партнерами України: Єгипет (54% або 2,08 млрд дол.), Туніс (8,8% або 333,5 млн. дол.) та Алжир (5,4% або 200,6 млн. дол.). Обсяг експорту до інших країн є незначним і становить близько 1 % обсягу всього африканського експорту. Зазначені здобутки в торгово-економічних взаємовідносинах тісно пов'язані з формуван-

ням договірно-правової бази двосторонніх відносин України з країнами Північної Африки [6].

Враховуючи тісні економічні зв'язки між північно-африканськими державами договірно-правова база відносин України з Єгиптом, Алжиром, Тунісом, Лівією та Королівством Марокко є подібною за своїм змістом. В основі договірної бази лежать:

– міждержавні двосторонні угоди (наприклад, угоди про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доходи, про безвізові поїздки громадян, які користуються службовими та дипломатичними паспортами, про правову допомогу в цивільних і кримінальних справах, передачу засуджених осіб та інші);

– міждержавні угоди (наприклад, про торговельно-економічне співробітництво, про культурне співробітництво, про сприяння та взаємний захист інвестицій, про повітряне сполучення, про взаємне визнання документів про освіту і наукові ступені, про морське торговельне судноплавство та інші);

– міжвідомчі угоди (наприклад, про співробітництво в галузі медицини і охорони здоров'я між міністерствами охорони здоров'я, про співробітництво між державними комітетами телебачення і радіомовлення, про співробітництво в галузі карантину рослин між аграрними міністерствами, про взаєморозуміння у сфері стандартизації та метрології тощо).

Стан договірно-правової бази відносин України з країнами Північної Африки станом на 01.01.2018 року

	міждержавні угоди	міждержавні угоди	міжвідомчі угоди
Україна та Єгипет	6	10	13
Україна та Лівія	10	12	8
Україна та Алжир	1	3	11
Україна та Туніс	2	7	6
Україна та Королівство Марокко	0	9	6
Україна та Судан	0	0	0

Зміст зазначених двосторонніх угод можливо розглянути на прикладі договірно-правової бази відносин України та Тунісу, яку складають 15 двосторонніх угод (2 – міждержавні, 7 – міждержавні, 6 – міжвідомчі), які були укладені від дня встановлення дипломатичних відносин між обома країнами.

Процес підписання двосторонніх домовленостей був довгим, проте перспективним, на сьогоднішній день можна виділити ряд Угод і Протоколів, а саме:

• Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Туніською Республікою, 24 червня 1992 р., Київ. Зокрема, у Протоколі зазначалося: “Уряд України і Уряд Туніської Республіки, бажаючи розвивати дружні відносини і співробітництво в політичній, торговельній, науковій, культурній та соціальній сферах, вирішили, згідно з положеннями Віденської конвенції про дипломатичні відносини 1961 року, встановити дипломатичні відносини на рівні по-

сольств із моменту підписання цього Протоколу. Обидві Сторони впевнені, що встановлення дипломатичних відносин між Україною і Тунісом відповідно інтересам обох країн та сприятиме зміцненню міжнародного співробітництва, миру і безпеки в усьому світі”.

• Протокол щодо політичних консультацій між Міністерством закордонних справ України та Міністерством закордонних справ Тунісу, 18 лютого 1993 р., Туніс. У документі чітко окреслено основні мотиви проведення політичних консультацій між Україною і Туніською Республікою, що забезпечувало б та задовольняло інтереси обох держав. Зокрема, було встановлено домовленість про необхідність:

1) Проводити регулярні політичні консультації на рівні Міністерств Закордонних Справ із метою аналізу розвитку двосторонніх відносин, а також обміну думками щодо регіональних і міжнародних проблем, що становлять обопільний інтерес.

2) Визначати за взаємною згодою рівень, порядок денний та місце проведення консультацій.

3) Проводити консультації по черзі в столицях обох країн, а також під час чергових сесій Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

• Угода про розвиток економічного і технічного співробітництва між Урядом України і Урядом Туніської Республіки у галузі гідротехнічного будівництва, від 07 грудня 1993 року. Згідно змісту зазначеної угоди Уряд України висловлює згоду на надання Урядом Туніської Республіки технічної допомоги:

а) у проектуванні та будівництві першочергових об'єктів – гребель, водоводів;

б) у роботах по реактуалізації ТЕО використання стоку річок Крайньої Півночі Тунісу (Київ, 1982 р.), експлуатації та спостереженню за технічним станом гребель, побудованих за проектами українських фахівців.

• Угода між Урядом України та Урядом Туніської Республіки про торговельно-економічне співробітництво, від 07 грудня 1993 року. Відповідно до змісту угоди договірні сторони зможуть всі необхідні заходи для підтримки та стабільного розвитку торговельно-економічних відносин між двома країнами та створять для цього сприятливі умови.

• Угода про науково-технічне співробітництво між Урядом України і Урядом Туніської Республіки, від 07 грудня 1993 року. Згідно змісту зазначеної угоди договірні сторони зміцнюють і розвивають співробітництво в сфері науки і технологій між обома державами на основі рівності і взаємної вигоди згідно з положеннями цієї Угоди.

• Угода про співробітництво між Торгово-промисловою палатою України і Спілкою підприємців і комерсантів Тунісу, від 07 грудня 1993 року. Відповідно до змісту угоди на основі принципів рівноправності і взаємовигоди, а також у відповідності з законодавством обох країн та угодами, що діють між ними, сторони сприятимуть та заохочуватимуть до дій, що направлені на розвиток торгового обміну і економічного співробітництва, які включатимуть здійснення інвестицій, створення спільних підприємств, приділяючи особливу увагу розвитку ділових контактів між малими та середніми підприємствами України і Туніської Республіки.

Угода про науково-технічне співробітництво між Урядом України і Урядом Туніської Республіки від 07 грудня 1993 року. Згідно змісту зазначеної угоди договірні сторони зміцнюють і розвивають співробітництво в сфері науки технологій між обома державами на основі рівності і взаємної вигоди згідно з положеннями цієї Угоди. Договірні сторони будуть сприяти розвитку співробітництва, що включає такі форми:

а) виконання спільних науково-дослідницьких проектів, обмін їх результатами, а також вченими і спеціалістами, що беруть участь в реалізації цих проектів;

б) проведення спільних наукових конференцій, семінарів, виставок та інших заходів, а також організація курсів навчання та стажування;

в) обмін науковою, науково-технічною інформацією та документацією;

г) створення спільних науково-технічних центрів і творчих колективів.

Угода між Урядом України та Урядом Туніської Республіки про розвиток економічного і технічного співробітництва у галузі водного господарства від 07 грудня 1993 року. Відповідно до змісту угоди сторони співпрацюватимуть в галузі гідротехнічного будівництва та водного господарства, у виконанні проектно-вишукувальних робіт для створення іригаційних ділянок, застосування водозберігаючих технологій, бурінні свердловин на воду, проведенні гідрогеологічних досліджень для визначення водоносних горизонтів, дослідженні механічного складу ґрунтів, оцінці якості води, штучному відновленні підземних вод. Конкретні форми технічної допомоги визначатимуться сторонами за взаємною згодою.

Угода між Урядом України та Урядом Туніської Республіки про регулярне повітряне сполучення від 07 грудня 1993 року. Згідно змісту зазначеної угоди договірні сторони будучи учасниками Конвенції про міжнародну цивільну авіацію, відкритої для підписання в м. Чикаго 7 грудня 1944 року, бажаючи укласти Угоду з метою встановлення регулярного повітряного сполучення між їх відповідними територіями та за їх межами, погодились про те, що кожна договірна сторона надає іншій договірній стороні права, вказані в цій Угоді, з метою встановлення регулярних міжнародних повітряних сполучень по маршрутах, вказаних у Додатку до неї (надалі іменуються відповідно «договірні лінії» та «встановлені маршрути»).

Крім того, 07 грудня 1993 року було підписано декларацію про принципи відносин дружби і співробітництва між Україною і Туніською Республікою, згідно змісту якої сторонами, прагнучи розширювати співробітництво і зміцнювати відносини дружби на засадах взаємної поваги, суверенної рівності, територіальної цілісності та невтручання у внутрішні справи згідно з цілями і принципами Статуту Організації Об'єднаних Націй і нормами міжнародного права, будучи переконані, що зміцнення стосунків і розвиток співробітництва між двома країнами відповідатиме інтересам їх народів і служитиме справі миру і міжнародної безпеки, домовились про те, що розвиватимуть співробітництво в політичній, економічній, культурній, науковій галузях на основі вищезазначених принципів.

Угода про співробітництво в сфері туризму між Державним комітетом України по туризму та Міністерством по туризму і ремісництву Туніської Республіки від 07 квітня 1995 року. Відповідно до зазначеної угоди сторони сприятимуть розвитку і зміцненню ділового співробітництва між організаціями двох держав, які діють в сфері міжнародного туризму, з метою взаємного ознайомлення з досвідом в галузі соціально-економічного розвитку, наук та культури, а також історичними пам'ятками, туристичними та природними цінностями, культурними та історичними традиціями народів своїх держав.

Угода про співробітництво між Українською спілкою промисловців і підприємців та Туніською спілкою промисловості, торгівлі та ремісництва від 10 жовтня 1997 р.

Угода між Державним комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики і Національним інститутом стандартизації та промислової власності Туніської Республіки про співробітництво у сфері стандартизації та оцінки відповідності від 19 червня 2008 року. Відповідно до зазначеної угоди сторони сприятимуть розвитку та розширенню співробітництва у проведенні спільних робіт зі стандартизації та оцінки відповідності на основі додаткових угод, протоколів і програм, які передбачають:

– забезпечення гармонізації національних стандартів з міжнародними і європейськими стандартами для сприяння розвитку науково-технічного співробітництва та подолання технічних бар'єрів у двосторонній торгівлі;

– сприяння встановленню і розвитку прямих зв'язків між науково-дослідними інститутами стандартизації та органами з оцінки відповідності обох Сторін;

– проведення підготовчих робіт, відповідно до компетенції сторін, щодо взаємного визнання результатів робіт з оцінки відповідності на основі відповідних міжнародних стандартів.

Угода між Урядом України та Урядом Туніської Республіки про взаємне скасування візового режиму для пред'явників дипломатичних, службових та спеціальних паспортів від 29 листопада 2014 року. Згідно змісту зазначеної угоди Уряд України та Уряд Туніської Республіки, бажаючи поглибити двостороннє співробітництво та спростити режим поїздок громадян обох держав відповідно до принципу взаємності та рівності, домовилися про умови, за яких Громадяни держави однієї із договірних сторін, які користуються дійсними дипломатичними, службовими або спеціальними паспортами, можуть в'їжджати, проїжджати транзитом та виїжджати з території держави іншої договірної сторони без віз.

На сьогодні правова база України та Єгипту є однією з найбільших серед інших арабських країн-партнерів нашої держави – 29 двосторонніх угод (6 – міждержавні, 10 – міжурядові, 13 – міжвідомчі).

В цілому розбудова правової бази двостороннього співробітництва проходить успішно. Водночас у зазначеній сфері протягом тривалого часу залишаються «традиційні» проблемні питання. Серед них повільне погодження проектів двосторонніх угод відповідними державними органами обох країн. Так, проект Угоди про взаємну охо-

рону державних і міждержавних таємниць перебуває на розгляді єгипетської сторони з лютого 1998 р., Угоди про військово-технічне співробітництво – з листопада 1997 р. За інформацією МЗС Єгипту, документи занадто довго розглядаються Міністерством оборони АРЕ, яке просто не реагує на численні запити та нагадування.

Зазначені проблеми постійно піднімаються під час зустрічей на різних рівнях із представниками МЗС і відповідних відомств Єгипту, в тому числі у ході візитів офіційних делегацій. Проте, незважаючи на здійснені заходи, розгляд зазначених питань набуває довготривалого характеру.

У цілому, незважаючи на наявність окремих проблем, напрацьований потенціал створює сприятливе підґрунтя для подальшого розширення правової бази двосторонніх відносин між Україною та Єгиптом, що відповідно стимулюватиме більш успішну реалізацію взаємовигідного співробітництва в усіх сферах.

Договірні-правова база співробітництва між Україною та Республікою Судан перебуває на стадії формування. На даний час спеціалісти готують низку угод (9 проектів), які будуть регулювати відносини двох країн в інвестиційній, торговельно-економічній та сільськогосподарській сферах.

Українська та суданська сторони парафували проект Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Судан про сприяння та взаємний захист інвестицій. Готуються до підписання також документи, які сприятимуть розвитку співробітництва у галузі охорони здоров'я, культури та науки. Крім цього, міністерства внутрішніх справ України та Судану розглядають можливість підписання меморандуму про співробітництво.

Базові підходи до розвитку відносин України з країнами Африки закладено в головних завданнях зовнішньополітичної стратегії нашої держави, які полягають у її входженні у світові політичні, економічні та інші процеси як учасниці нової глобальної системи міжнародних відносин. Важливість Африканського континенту для України зумовлюється тим, що завдяки вагомому представництву в міжнародних організаціях ці держави здобули вагомий вплив на світовій арені [10, с. 326], а тому, як зазначає О. Івченко, африканський напрям надзвичайно перспективний для української держави [5, с. 545].

«Українська криза» створила підґрунтя для того, щоб, як зазначив міністр закордонних справ України П. Клімкін, Україна надала імпульсу відносинам з державами Африки. Такий висновок був зроблений в контексті перебування з дводенним візитом у столиці Сенегалу – Дакарі у рамках участі в 15-му Саміті Міжнародної організації франкофонії, в якій Україна має статус спостерігача [9]. Важливість для України підтримання міжнародних відносин з африканськими державами у сучасних умовах підкреслює і колишній президент України В. Ющенко, який в одному з інтерв'ю зазначив: «Ми могли б грати важливу роль в Африці. У нас є багато що запропонувати один одному» [1].

Саме прагматизація взаємовідносин і зіграла ключову роль у формуванні зовнішньополітичних позицій держав Північної Африки щодо

подій, які відбуваються в Криму та на Сході України. Варто відзначити, що індикаторами цих позицій стали не тільки офіційні заяви посадовців окремих африканських держав, але й заяви у рамках міжнародних організацій (до прикладу, позиції африканських держав-непостійних членів Ради Безпеки ООН) та голосування щодо резолюцій на Генеральній Асамблеї ООН (до прикладу, Резолюції 68/262 від 27 березня 2014 р. щодо територіальної цілісності України). У цьому контексті варто розглянути особливості цих зовнішньополітичних позицій держав та визначити можливі фактори, що визначають характер таких позицій.

О. Ярошко справедливо відзначає, що вступаючи у дво- і багатосторонні відносини, африканські країни прагнуть забезпечити національні інтереси, пріоритети яких визначаються їхніми соціально-економічними, політичними та культурними особливостями і покликани забезпечувати безпеку, в тому числі суверенітет і територіальну цілісність та сприяти національному розвитку [11].

За результатами голосування резолюції 68/262 від 27 березня 2014 р. щодо територіальної цілісності України:

– «За» відповідно резолюцію проголосували 100 країн-членів ООН, включаючи авторів постанови, у тому числі Лівія та Туніс;

– «Проти» проголосували 11 країн, у тому числі Судан;

– 58 країн-членів ООН на чолі з Китаєм утримались під час голосування, у тому числі Алжир, Єгипет. Відсутніми на голосуванні були в тому числі представники Королівства Марокко.

Чітким сигналом підтримки Тунісом та Лівією державного суверенітету та територіальної цілісності України у межах визнаних міжнародною спільнотою кордонів стало голосування на підтримку резолюції ГА ООН «Територіальна цілісність України» від 27.03.2014 р., якою не визнається анексія Автономної Республіки Крим Російською Федерацією. Туніс та Лівія стали одними з небагатьох арабських країн, які підтримали згадану резолюцію ГА ООН.

Причинами голосування «проти» Суданом можуть бути ціла низка власних претензій до світового співтовариства, що значною мірою вплинуло на їхнє сприйняття ситуації в Україні, у тому числі наявність затяжного військового конфлікту. Невирішений територіальний конфлікт властивий і Судану. Він виник у 2012 року після суверенізації Південного Судану та набув форми військового протистояння, в результаті якого загинуло 1,5 тис. громадян [8].

Висновки. Таким чином, у ході розвитку дипломатичних відносин України та країн Північної Африки проводиться розбудова договірні-правової бази двосторонніх відносин України з країнами Африканського Магрибу й Арабською Республікою Єгипет, що є одним із головних напрямків роботи Посольств зазначених країн. У цьому контексті підтримуються постійні зв'язки з представниками профільних міністерств і відомств країни перебування. Співробітники посольств залучаються до організації як міжурядових зустрічей так і до міжвідомчих візитів представників та делегацій.

Список літератури:

1. Африка и Украина «имеют много, чтобы предложить друг другу» / Eureporter, 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eureporter.co/ru/magazine/2014/05/06/interview-africa-and-ukraine-have-a-lot-to-offer-each-other/>.
2. Договірно-правова база між Україною і Алжиром. – Режим доступу: <http://algeria.mfa.gov.ua/ua/ukraine-dz/legal-acts>.
3. Договірно-правова база між Україною і Єгиптом. – Режим доступу: <http://egypt.mfa.gov.ua/ua/ukraine-%D0%B5g/legal-acts>.
4. Договірно-правова база між Україною і Тунісом. – Режим доступу: <http://tunis.mfa.gov.ua/ua/ukraine-tn/legal-acts>.
5. Івченко О. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан / О. Івченко. – Київ: Українська академія наук національного прогресу, 1997. – 688 с.
6. Кушніренко О. Нові експортні можливості для України: відкриття ринків Африканського континенту / О. Кушніренко // Тези IV Міжнародної науково-практичної конференції «Формування ефективної моделі розвитку підприємства в умовах ринкової економіки». – 2016. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/5981>.
7. Мішин О. Українське проникнення в Африку: ретроспектива відносин / О. Мішин, 2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://h.ua/story/273191/#ixzz3LsKfE2mw>.
8. Турчин Я. Результати голосування щодо «української» резолюції в ГА ООН як індикатор особливостей сучасного балансу сил у світовій політиці / Я. Турчин // Humanitarian vision. – 2015. – Vol. 1, Num. 2. – С. 67–72. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hv_2015_1_2_13.
9. Украина будет развивать отношения со странами Африки / Novostimira.ua, 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.novostimira.com.ua/news_136387.html.
10. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. – Либідь, 2002. – 470 с.
11. Ярошко О.З. Пріоритети африканських країн у міжнародних відносинах / О.З. Ярошко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/legal-and-political-science-212/political-problems-of-international-systems-and-global-development-212/13235-212-327>.

Шаловинская Ж.Т., Тригуб А.П.

Черноморский национальный университет имени Петра Могилы

ПОЛИТИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ОТНОШЕНИЙ УКРАИНЫ И СЕВЕРО-АФРИКАНСКИХ СТРАН

Аннотация

Автор статьи исследует политико-правовые основы отношений Украины и стран Северной Африки, анализирует двусторонние акты об установлении дипломатических отношений с такими странами как Алжир, Египет, Ливия, Королевство Марокко, а также делает выводы о перспективах развития дипломатических отношений Украины и стран Северной Африки.

Ключевые слова: Северная Африка, международные отношения, развитие, политика, дипломатия.

Shalovynska Zh.T., Trygub O.P.

Petro Mohyla Black Sea National University

POLITICAL AND LEGAL BASES OF RELATIONS OF UKRAINE AND NOTHERN AFRICAN COUNTRIES

Summary

The author examines the political and legal foundations of relations between Ukraine and the countries of North Africa, analyzes bilateral acts on establishment of diplomatic relations with such countries as Algeria, Egypt, Libya, the Kingdom of Morocco, and also makes conclusions about the prospects of development of diplomatic relations between Ukraine and the countries of North Africa.

Keywords: North Africa, international relations, development, politics, diplomacy.